

Koks, B. (2021): Vogels wijzen ons de weg. Landbouw en natuur in balans. 96 bladzijden. Paperback. 19 x 12 cm. ISBN 978 90 501 1813 2. KNNV Uitgeverij, Zeist. Prijs: € 11,95.

Vogels op Texel – Jaaroverzicht 2020

2020 was een bijzonder jaar. Er zijn 289 soorten vastgesteld, waaronder twee nieuwe soorten. In totaal waren er dat jaar zeven soorten meer dan in het jaar ervoor. De nieuwe soorten waren de Groene Fitis en de Zwartkopzanger. Die laatste soort was zelfs nieuw voor Nederland!

Na een algemene inleiding over het weer in het verloop van het jaar en een bespreking van de Pontische Meeuw op Texel volgt het deel met soortbesprekingen. Zoals gebruikelijk in dit soort overzichten worden per soort de recente ontwikkeling geschetst en – waar mogelijk – worden ook de resultaten van de integrale tellingen op het eiland in 2020 vermeld. Vijf soorten krijgen in deze uitgave wat extra aandacht. Dat zijn Zwarte Zee-eend, Nonnetje, Grote Zaagbek, Kuifduiker, Waterral en Rosse Franjepoot.

De ontwikkelingen van de weidevogels in Nederland zijn zorgelijk. Dat geldt ook voor Texel. Zomertortel en Blauwe Kieken-dief dreigen te verdwijnen, maar er zijn ook soorten die het beter doen. Dat zijn de Nacht-

zwaluw en de Boomleeuwerik. Er waren enkele gevallen van territoriale en zingende Cetti's Zangers op het eiland. Daadwerkelijke broedgevallen zijn nog niet vastgesteld, maar de kans is groot dat die soort zijn broedgebied ook met Texel uit zal gaan breiden.

Het boekje is te koop op het eiland (bij de VVV, Ecomare en bij enkele boekhandels).

Het is ook te bestellen bij de vogelwerkgroep door €15,60 (incl. verzendkosten) over te maken naar IBAN: NL46 INGB 0008 417 822 (BIC INGBNL 2A) t.n.v. Vogelwerkgroep Texel te Westerbork, onder vermelding van

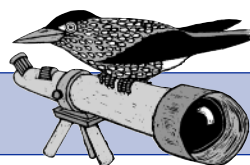
'bestelling Jaaroverzicht 2020'. Vergeet niet daarbij ook uw naam en adres te vermelden.

RAK

Beusekom, R. van & B. Spaans (red.) (2021):

Vogels op Texel – Jaaroverzicht 2020. Uitgave: Vogelwerkgroep Texel, Den Hooim.

Uit Het Veld

Koolmees voert jonge Pimpelmezen

Al enkele jaren hangt bij ons in de tuin een nestkast. Daarin nam elk jaar wel een mezenpaar hun intrek. Dit jaar waren dat Pimpelmezen. Eerst zag je ze druk bezig met het aanslepen van nestmateriaal. Toen de eitjes waren uitgebroed begon het voeren van de jonge mezen. Tot zo ver een heel natuurlijke gang van zaken. Tot onze grote verbazing probeerde op vrijdag 8 mei een mannetje Koolmees ook de jonge Pimpelmezen te voeren. Hij kwam met larfjes in zijn bek naar de nestkast en – als hij de kans kreeg – ging hij naar binnen. Als de Pimpelmezen dat echter in de gaten kregen was het herrie in de tent; ze vochten elkaar letterlijk het nestkastje uit. Het was heel vermakelijk om te zien.

Wij waren benieuwd hoe dit zou gaan aflopen. Dat zouden we wel zien zodra de jonge

mezen zouden gaan uitvliegen. Die moesten dan natuurlijk ook een keuze gaan maken:

'Ga ik met mijn eigen vader en moeder mee of zijn de larfjes van 'vader Koolmees' lekkerder?

Na vijf dagen zagen we nog maar één Pimpelmees de jonge voeren en, wonder boven

Noot van de redactie

Het is wel bekend dat Kool- en Pimpelmees af en toe jongen voeren in het nest van de andere soort. Dat komt ook voor bij andere soorten, zoals Pimpelmees bij de Glanskop, Staartmees bij de Pimpelmees, Winterkoning bij Koolmees (en omgekeerd), idem Gekraagde Roodstaart, Koolmees en Winterkoning bij Pimpelmees.

De nestkast waarin dit jaar (2021) zowel Pimpelmezen als Koolmezen een broedsel grootbrachten.
Foto: Gerard van Wagten donk.

wonder, ook de Koolmees bleef de jonge Pimpelmeesjes voeren. Het gebeurde zelfs dat de Pimpelmees en Koolmees beide op het stokje voor het nestkastje zaten in afwachting wie het eerst naar binnen mag gaan. Één ding was zeker, de jonge Pimpelmezen kwamen niets tekort.

Op donderdag 21 mei – nota bene op Hemelvaartsdag – zijn de jonge mezen uitgevlogen. Helaas hebben we niet kunnen zien hoeveel het er waren, omdat we niet thuis waren.

We hebben dit jaar wel heel erg genoten van de gebeurtenissen rond ons nestkastje. Kennelijk zijn er, net als bij mensen, ook weleens mezen die vreemdgaan!

■ Gerard van Wagten donk, Zierikzee, e-mail: wagten-donk@zeelandnet.nl.

Vogelwerkgroep Boxmeer en Omstreken plaatst 400ste nestkast

Op zaterdag 20 maart 2021 heeft de Vogelwerkgroep Boxmeer en Omstreken de vierhonderdste nestkast geplaatst. Deze kast werd geplaatst in een notenboom in Oirlo en was bestemd voor Steenuilen. De kast werd – op verzoek van Gaby Kleuver van Ayla Boom-

verzorging – geplaatst door Huub Thoonen. Ayla Boomverzorging is gecertificeerd als boomveiligheidscontroleur en inspecteur. Het bedrijf doet aan snoeien van bomen en het herstellen van stormschade aan bomen. Gaby Kleuver hielp Huub bij het plaatsen van de nestkast, omdat zij gewend is om in bomen te klimmen bij haar dagelijkse werkzaamheden.

Huub Thoonen ontwikkelde eind vorige eeuw de eerste steenuilennestkast die voorzien was van ontluchting. Door die voorziening werden deze nestkasten minder vochtig en werd de overlevingskans van de jonge Steenuilen vergroot. Dat type nestkast werd later door Vivara op de markt gebracht en kreeg vele navolgers in allerlei varianten. Huub had op de Sovondag in 2020 in Rhenen een spreekbeurt daarover.

De Vogelwerkgroep Boxmeer en Omstreken plaatste op initiatief van Huub Thoonen in het verleden vele nestkasten voor uilen en valken in de wijde omgeving van Boxmeer. Hierbij betrof het allereerst de betrekkelijk eenvoudig te plaatsen nestkasten voor Steenuilen, Kerkuilen en Torenvalken. Later kwamen de Bosuilen aan de beurt en de nestkasten voor zangvogels. Zelfs nestkasten voor Slechtvalken werden geplaatst op hoge gebouwen en

Huub Thoonen schroeft een steenuilennestkast aan een boomtak. Het is de vierhonderdste nestkast die door de vogelwerkgroep is geplaatst.
Foto: Gaby Kleuver.

Rechts een insectenhotel uit de handel. Dergelijke producten worden veel verkocht, vaak wordt er niet alleen massief hout gebruikt, maar ook holle stengels. Daarop kwam behalve diverse insecten ook een Grote Bonte Specht af. Links twee zelfgemaakte kasten van hout. Daarop zijn wel eens mezen, maar nooit Grote Bonte Spechten waargenomen.

Foto: Lydi Heij-Ruuls.

vijftien keer op hoogspanningsmasten van netbeheerder Tennet met een hoogwerker. De vogelwerkgroep geeft jaarlijks een verslag uit van de bezetting van de nestkasten en het broedresultaat.

■ Wim Smeets, e-mail: wsmeets.foto@gmail.com.

Grote Bonte Specht gebruikt insectenhotel als voerplaats

De Grote Bonte Specht *Dendrocopos major* is een algemene soort in bossen, parken en tuinen. De soort komt vooral voor waar men omgevallen bomen en snoeihout laat liggen. Het voedsel bestaat uit insecten, larven, eieren, kuikens en zaden van coniferen. Ook bezoeken deze spechten regelmatig voederplaatsen. Afgelopen winter was na een paar bezoeken van een specht de pot met vogelpindakaas op onze voertafel helemaal leeggegeten.

Dit jaar kwam de specht ook regelmatig naar mijn insectenhotel en at – na de afdichting verwijderd te hebben – de larven op. Soms zat er maar een paar dagen tussen het sluiten en het open staan van de opening. Het is dus de vraag hoever de ontwikkeling van de larven dan was. Ik vroeg me steeds af hoelang het duurt voor de larven uitkomen, maar in deze kast duurt het niet zo lang.

Ongeveer 30 cm links van het insectenhotel van een model dat gangbaar in de handel is hangt er nog een ander insectenhotel. Dat is één van de hotels die ik zelf heb gemaakt van

een paar ‘tweedrietjes’ waarin gaten geboord zijn. De insecten die daar gebruik van maken, doen er veel langer over. Mijn zelfgemaakte insectenhôtels zijn groen geverfd en vallen minder op tegen de groene wand van de schuur waaraan ze hangen. Tot nu toe heb ik daar wel af en toe een Koolmees bij gezien, maar geen Grote Bonte Specht.

Insectenhôtels worden op veel plaatsen te koop aangeboden. Ze zijn momenteel zeer populair en hangen in veel tuinen. Mijn vraag is of de spechten afgaan op de vorm van die overal in Nederland voorkomende insectenhôtels. Het is te hopen dat vogels er geen gewoonte van maken daarop te gaan foerageren en dat zij zich niet gaan specialiseren op deze voerplaatsen. In dat geval zou dat voor de insecten immers juist negatief kunnen zijn? Ik zou graag willen weten of dit verschijnsel bekend is. Mezen hakken de gaten ook wel eens open, maar kunnen niet achterin bij de larven komen. Ik vraag me af of mijn Grote Bonte Specht de standaard insectenhôtels – die meestal bestaan uit een omlijsting van timmerhout met een bundel ronde houtjes en bamboestengels met gaten van diverse grootte en met een triplex deel met gleuven – herkent en daar bewust op dat afgaat.

Als u ook dit soort ervaringen heeft zou ik die graag horen. U kunt uw meldingen doorgeven per e-mail.

■ Kees Heij, Rotterdam, e-mail: c.j.heij@hetnet.nl.